

College van B&W

Uw contact C. van der Klooster
T (020) 540 41 73
F (020) 540 45 59
c.van.der.klooster@amstelveen.nl

AAN
de gemeenteraad Amstelveen

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
*Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum
van deze brief*

Datum 29 november 2022
Uw brief van -
Uw kenmerk -
Ons kenmerk Z22-087332

Betreft Voortgang aanpak onveiligheid in gezinnen (werkwijze IHV13w)

Geachte raad,

Vanaf medio 2020 heeft de gemeente samen met ketenpartners een nieuwe werkwijze ontwikkeld om te zorgen dat onveiligheid in gezinnen zo snel mogelijk wordtesignaleerd en aangepakt: intensieve hulp in vrijwillig traject (IHV13w). De werkwijze is onderdeel van de jeugdagenda 2019-2022, het regioplan Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM) en komt tegemoet aan de uitdagingen die er landelijk spelen in de zorg- en veiligheidsketen voor jeugd. Aanleiding voor deze raadsbrief zijn twee onderzoeken die ingaan op de doorontwikkeling van de werkwijze.

De werkwijze

De werkwijze is ontwikkeld door diverse teams binnen de gemeente: Sociaal team, team Jeugd & Gezin, beleid en contractmanagement en samenwerkingspartners: w.o. Jeugdbescherming, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en aanbieders van jeugd- en volwassen hulp.

De aanpak is een antwoord op hardnekkige uitdagingen in de (landelijke) veiligheidsketen: w.o. veel schakels in de keten, onvoldoende op elkaar afgestemde, snel beschikbare jeugd- en volwassenhulp en beperkingen vanuit AVG. Ook is er de ambitie om problemen nog eerder te signaleren.

Vanuit het sociaal team worden de procesregisseurs IHV ingezet die samen met de gezinnen kijken wat er nodig is. De intensieve aandacht voor de rol van de ouders en het motiveren tot het accepteren van hulp zijn belangrijk in de nieuwe aanpak. Via een intensieve zoektocht wordt gezocht naar passende en snel beschikbare hulp. Verder voeren de procesregisseurs zowel proces- als behandelregie. De hulp vanuit IHV kan langer duren dan 13 weken. De benaming is gekozen vanwege de focus op de eerste 13 weken waarin zo snel als mogelijk intensieve volwassen- en jeugdhulp wordt ingezet. Als mogelijk en nodig wordt de hulp na 13 weken voortgezet.

Resultaten

Via de gemeente, Veilig Thuis of justitie vindt er instroom plaats bij de jeugdbescherming. Die voert vrijwillige trajecten uit zonder maatregel van de rechter en trajecten met maatregel waarbij er sprake is van een onder toezichtstelling of uithuisplaatsing. Het gaat in totaal om ongeveer 120 gezinnen per jaar die een traject hebben onder regie van de jeugdbescherming.

Inmiddels wordt 15% van het totaal aantal gezinnen in de jeugdbescherming geholpen via IHV. Dit aandeel is nog hoger als alleen wordt gekeken naar het aantal IHV trajecten ten opzichte van het totaal aantal vrijwillige jeugdbeschermingstrajecten (zonder uitspraak van de rechter- ruim 33%). We zien dat in het merendeel van de gezinnen opschaling naar (vrijwillige) jeugdbescherming niet meer nodig is. Als opschaling toch nodig is, is de samenwerking in de keten verbeterd. Door de intensieve hulp worden soms ook doorbraken in gezinnen bereikt die eerder niet haalbaar leken (zoals het accepteren van hulp door ouders of inzichten in de patronen die leiden tot onveiligheid). De intensieve aanpak werpt zijn vruchten af, maar zorgt wel voor een verzwaring van de casuïstiek van het Sociaal Team en team Jeugd en Gezin. Financieel gezien lijkt deze aanpak een stuk voordeliger dan de oude aanpak. Dit wordt verder gemonitord.

Onderzoeken doorontwikkeling werkwijze

Een werkwijze als deze ontwikkelen is erg ingewikkeld gezien de zwaarte en de hardnekkigheid van de problematiek, de hoeveelheid samenwerkingspartners en andere (wettelijke) belemmeringen. Vandaar dat twee onderzoeken zijn uitgevoerd. Bijgaand vindt u het rapport van een onafhankelijk (kwalitatief) onderzoek van bureau Dijkstra dat is uitgevoerd om te kijken hoe de werkwijze het beste doorontwikkeld kan worden (Dijkstra, voorjaar 2022). Het onderzoek heeft bijgedragen aan het beter beschrijven en onderbouwen van de werkwijze en het achterhalen van de ervaringen van ouders, behandelaars, directeurs/bestuurders van aanbieders en experts.

Dijkstra geeft in de conclusie aan dat 'de innovatieve werkwijze van IHV13w veelbelovend is en door alle geïnterviewde actoren gewaardeerd wordt, zowel door de zeven geïnterviewde volwassen cliënten, als de uitvoerend behandelaars, de regiebehandelaars en leidinggevend, en de directeur/bestuurders'.

Als werkzame factoren beschrijft ze onder andere het belang van de (nieuwe) proces- en behandelregie van de procesregisseur in het sociaal team, de nauwe samenwerking tussen jeugd- en volwassenbehandelaars en hun directe onderlinge informatie uitwisseling, de afgebakende tijdsperiode en korte doorlooptijd naar hulp.

Ze schetst een aantal ontwikkelpunten. Het college gaat hiermee aan de slag. Onder meer de doorontwikkeling van de werkwijze (wat werkt voor wie?), de snelle beschikbaarheid van jeugd- en volwassenhulp en de monitoring vanuit verschillende betrokkenen zijn hierin belangrijk.

Tevens is er intern een onderzoek uitgevoerd naar hoe gemeenten kunnen sturen op gezinsveiligheid in het kader van een masterscriptie aan de Vrije Universiteit Amsterdam (deWeerd, medio 2022). Hierin is ook gekeken naar een andere aanpak in de regio Amsterdam- Amstelland.

De Weerd beschrijft dat het om een ingewikkeld speelveld gaat. De gezinsproblematiek is complex, de oplossingen kunnen niet vooraf bedacht worden en er zijn veel partijen betrokken die lokaal, regionaal of zelfs landelijk werken. Daarnaast heeft de gemeente te maken met verschillende wetten en financieringsstromen.

Dat vergt dat professionals, beleid en bestuur van de gemeente en andere partijen intensief samenwerken vanuit wat de gezinnen en professionals nodig hebben in individuele casuïstiek. Bestuur en beleid kunnen professionals daarin faciliteren.

Bijvoorbeeld op het gebied van oplossingen voor belemmerende wetgeving, financiering en

procedures. Ook kunnen bestuur en beleid samen met professionals kijken naar hoe snel beschikbare en passende hulp gerealiseerd kan blijven worden.

Het college (h)erkend de geschetste uitdagingen en oplossingsrichtingen en is hier actief mee aan de slag. Zo kan door de vaststelling van de begroting voor 2023 de toeleiding naar volwassenhulp (zorgverzekeringswet) waar nodig uit de WMO gefinancierd worden. Dit gebeurde tijdelijk uit de Jeugdwet. Ook is er veel aandacht voor passende jeugd- en volwassenhulp in een tijd waarin deze soms schaars is.

Vervolg

De resultaten in de praktijk en beide onderzoeken bevestigen dat we op de goede weg zijn. De werkwijze wordt daarmee onderdeel van het Sociaal team. Inmiddels zijn er twee procesregisseurs actief waarmee het aantal gezinnen dat we via deze aanpak kunnen ondersteunen geleidelijk uitgebreid kan worden.

We houden uw raad via de planning en controlcyclus en informatiebijeenkomsten jeugdhulp op de hoogte van de voortgang.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen,
de secretaris, de burgemeester,

Bert Winthorst

Tjapko Poppens

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.

- Bijlagen**
- 1 Bijlage 1 Werkwijze IHV13w - Onderzoek Dijkstra
 - 2 Bijlage 2 Werkwijze IHV13 - Onderzoek sturen op gezinsveiligheid